

BIJLAGE

Regels bij straatnaamgeving

De straatnamen die door de verschillende commissies worden voorgesteld weerspiegelen in veel gevallen de sfeer die een gemeente wil uitstralen. In een villawijk kiest men bijvoorbeeld voor namen van riviertjes uit de omgeving; in een nieuwe woonwijk voor namen van bloemen en planten die ooit op die plek verbouwd werden; of men kiest voor de namen van plaatselijke beroemdheden of juist namen van landelijke kunstenaars of sporters. Dat deze commissies daarnaast ook nog rekening moeten houden met een aantal regels (zie onder), is in sommige gevallen van minder belang. Toch kunnen deze regels niet worden genegeerd, want straatnamen hebben een groot maatschappelijk belang. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft met het oog hierop een leidraad voor naamgeving en nummering uitgegeven.

Hoofdregels bij het kiezen van straatnamen

Bestuurlijke regels

- Voorkom verwarring tussen straatnamen, zoals bijvoorbeeld: *Van Durenstraat* vs. *Graaf van Burenstraat*.
- Houd de straatnaam kort; geautomatiseerde databases gaan meestal uit van maximaal 24 posities.
- Uitspreekbaarheid is belangrijk; niet iedereen spreekt bijvoorbeeld een Franse naam juist uit, en ook kinderen moeten straatnamen kunnen gebruiken.
- Voorkom mogelijkheden tot verbastering en dubbelzinnigheid; de *Allendelaan* zal in de volksmond misschien gaan leven als *Ellendelaan*.
- Een te vernoemen persoon moet ten minste tien jaar geleden zijn overleden; het advies is niet te reageren op de waan van de dag. Op deze regel vormen leden van het koninklijk huis een uitzondering.
- Vraag, indien mogelijk, de naaste familie van een te vernoemen persoon om toestemming.
- Onderzoek of hij of zij geen ongunstig verleden heeft, zodat alleen personen met onbesproken gedrag worden geëerd met een straatnaam.
- Vernoem geen straatnamen naar bedrijven; het Aegonplein in Den Haag vormt een uitzondering op deze regel.
- Bij gelijke geschiktheid gaat een vrouw voor. De gemeente Leiden heeft deze regel opgepakt en straten in de wijk Stevenshof vernoemd naar beroemde Leidse vrouwen, stichtsters van Leidse hofjes, schrijfsters, verzetstrijdsters, feministen etc. (Weijde, Barbara van der & H.M. van der Weijde-Oudenaarden (1993) *Vrouwen op een bordje. Straatnamen in de Stevenshof in Leiden*. Leiden, P.E. Bijvoet.)
- Straatnamen alleen veranderen in uiterste noodzaak, want wijzigingen brengen hoge onkosten en verwarring met zich mee.

Taalkundige regels

- Kies namen met een eenvoudige spelling; hoe vaak zou *Crabethstraat* (Eindhoven) of *Virulystraat* (Groningen) of *Brinckerinckstraat* (Deventer) fout worden gespeld?
- Een naam moet klinken, daarom heeft de gemeente Rotterdam enkele jaren geleden waarschijnlijk gekozen voor de welluidende namen *Walhallalaan*, *Maashavenkade* en *Parlevinkerpad*.
- Heb besef van betekenis; het misstaat om een smal straatje een laan te noemen of een steeg te vernoemen naar een groot staatsman.
- Gebruik de juiste spelling; nieuwe straatnamen worden gespeld volgens de spelling die wettelijk gangbaar is.

Bron: *Benoemen, nummeren en begrenzen. Handboek van gemeenteambtenaren die zijn belast met het benoemen van de openbare ruimte, het nummeren van vastgoedobjecten en het begrenzen van gebieden* (2005). R.B.M. ten Kroode en J. Brouwer (eds). Tweede, gewijzigde druk, VNG Uitgeverij, Den Haag (p.76-78).

De VNG benadrukt ook dat straatnamen een middel zijn om de geschiedenis levend te houden. Straatnaamgevers beschikken op deze manier over een rijke bron aan materiaal om nieuwe woonwijken van straatnamen te voorzien. Daarbij moet natuurlijk wel gekeken worden naar de relevantie van het historische materiaal, en mag het praktisch nut van straatnamen niet uit het oog worden verloren. Vooral vanwege dit laatste wordt met het oog op vindbaarheid en oriëntatie aangeraden gebruik te maken van straatnaamcategorieën. Ondanks al deze regels raadt de VNG straatnaamgevers ook aan toch vooral origineel te zijn...